

sorunkba, mindig azt felelte, a vaksors juttatta ide. «Kimentem, ugymond, — több polgártársammal együtt én is, ápril 11-én, mikor ágyusztót hallottunk, a városliget felé. Közönséges polgári öltözetben, mert semmi ok sem volt rá, hogy nemzetőri ruhával szemet szurjak. Nem emlékezem, hogy egy pár kérdésen kívül más szót váltottam volna valakivel. Egész lassan, mint jöttünk, este felé haza is mentünk, és azon éjjel fölesengettek, hamar fel kellett öltözöm, kocsiba ültettek, s elvittek Budavárába, a József-kaszárnyába. Ismeretlen katonatiszt vitt ki házamból, az ültetett be a kocsiba, átadott engem egy ott ülő strázsamesternek, s elhajtottak velem. Azt, hogy miért, csak ők tudják, nekem még sejtelmem sincs róla.» A télen volt ugyan egy, a Tisza felé táborozó ezredéhez Pesten át utban lévő fiatal katonatiszt nála egy éjjel szállva. Megvacsoráltatta mint illik, de mikor az, felejtve hol van, hetykén kezdett a magyarokról beszélni, meglehet, hogy épen gazdájának jó promontori bora tette hetykévé, Szilágyi csak annyit mondott: «Zuerst siegen, mein Herr, dann triumphiren!»

Talán alaptalanul, de ő ezt, kit pár héttel utóbb, mint harczképtelent, Pesten át visszautaztatában saját kértére ismét öregünkhöz szállásoltak be, s a kit ez multkor ejtett szavaira emlékeztetett, — ő ezt gyanúsítá, hogy elfogatását okozta s így hálálta meg a szíves vendéglátást!

(Vége következik.)

A KIRÁLYI VÁRPALOTA BUDÁN.

Régi ohajtása Magyarországnak, hogy királyát ne csak évenként néhány héten át, hanem huzamos ideig tisztelhetné a maga földén, a hol a királynak volna egy állandó otthona s ne csupán időleges tartózkodási helye.

Ama minden igaz magyar ember előtt sajnálatos körülménynek, hogy a fentebbi ohajtás mindeddig nem teljesült, lehet számos oka, de azok egyik legfőbbike tisztán fizikai természetű. A budai királyi várpalota, bármi tetszetősnek lássék is páratlan fekvésével, elragadó kilátásával, nem elég nagy, nem elég tágas arra, hogy egy nagy fejedelmi udvart befogadhasson s annak kényelmes férőhelyet nyújthasson. A ki ismeri a királyi udvarok háztartását, személyeinek nagy számát, szerelvényeinek tömegét: az csakugyan nem kételkedik a fölött, hogy a budai várpalota a magyar király udvarát befogadni igen is kicsi.

Éreztek ezt államférfiaink, de érezte maga a király is, s rég foglalkoztatta őket a gondolat, hogy a magyar király Budán székelésének, a magyar királyi udvar fölállításának legalább ez a nehézsége eltávolíttassék.

Már évek előtt, mikor az ő felsége fejedelmi bőkezűségéből épült sugáruti dalmúszinház befejezésének ideje s egész költsége tudva lett; szóba jött a budai várpalota megnagyobbítása is. Dicsően uralkodó királyunk örömmel ragadta meg az alkalmat, melylyel újra bebizonyíthatá, hogy fejedelmi hivatását, melylyel a művészetek fölkarolása is jár, megérti s hogy erre mily rendkívül kedvező s politikailag is jelentékeny hatású módot kínál, régi fényében állítani föl újra IV. Béla, Nagy Lajos és Mátyás király budavári kastélyát, melyből kivált ez utóbbi király alatt szerte sugárzott a magyar dicsőség a világ minden tája felé.

Birva egyszer a fejedelem beleegyezését, rögtön hozzáfogtak a terv készítéséhez. A cél az volt, királyunk műérzéke és nagylelkűsége által magyarországi székhelyét oly széppé és nagygyá alakítani, hogy az mind a kényelem, mind a műizlés magasabb igényeinek megfelelően, s a mennyire lehetséges, megközelítse

Mátyás király palotájának fényét, a mi most annál könnyebben elérhető, mivel mai napság nincs már arra szükség, hogy a hozzá szükséges erőket messze külföldről importáljuk, mint Mátyás királynak kellett. Büszkélkedhetünk saját kitűnő embereinkkel s király ő felsége is foglalkoztatni kívánja a hazai művészeket, nagyon is szükséges példával járván így előtte magyar nagyurainknak, kik most is inkább részesítik pártfogásban az idegent, mint az idevaló, sokszor jobbat.

A mi a budai várpalotának tervezett átváltoztatását és megnagyobbítását illeti, arra nézve szakértő toll a következőket közli velünk.

*

A budai várak mostani konfigurációjánál és berendezésénél fogva majestetikus királyi háznak egyáltalán nem nevezhető. A magyar király felsége, de a nemzet méltósága is megköveteli, hogy a király háza és udvara építészetileg és művészetileg is megfeleljen a nemzet haladásának és finomult műérzékének; mit annál könnyebben lehet elérni, mert a hely, melyen a budai várak fekszik, valóban királyi, és csak az kell, hogy az épület, mely a királyi helyen fekszik, maga is királyi legyen.

Már öt évvel ezelőtt tervben volt ez eszme megvalósítása; azonban akkor a várkerti építkezések miatt nem volt kivihető. Csak a várkerti építkezések befejezése után határozottat el véglegesen a budai királyi várak megnagyobbítása; mely feladat megoldásával ő felsége, a király, 1884-ben a magyar építészek Nestorát, Ybl Miklóst bizta meg.

A feladat megoldását megnehezítette az, hogy ő felsége a Dunára tekintő mostani épületet érintetlenül fenn óhajtja tartani, és ennek megfelelő pótépitkezések által a várakot megnagyobbítani. Ez alól egyedüli kivételt csak a díszterem képez, melyet minden körülmények között ki kellett tágítani, s így a mostani díszterem az épület egész hosszában ki lesz szélesítve és magassága fölemelve; köröskörül pedig karzat fog alkalmaztatni abból a célból, hogy hely nyeressék azok számára, kik az udvari ünnepélyességeket mint meg nem hívott vendégek mégis látni óhajtják.

Az észak felé eső szertári épület szintén leromboltatik, és helyébe két emeletes ház fog épülni, mely a királyi lakkal monumentális arkádokkal lesz összekötve. Ezen épületben elhelyezést nyernek a raktárak és a királyi őrség személyzetének lakhelyei. Az épület főhomlokzata a szt. György-tér felé vonul el, a hol a várpalotához vezető főbejárat is alkalmaztatott.

A tulajdonképeni új palota-épület, mely a régihez csatlakozik, nyugatnak, a Krisztinavárosrész felé, — sajátságos lejtő-viszonyoknál fogva, hét emelet magasságban tervezetett.

Ez új épület földszintjén elhelyezést nyer a trónörökös titkári hivatala és egy magas vendég és kísérete számára a megfelelő helyiségek. Az első és második souterrain-sorban az udvari gazdasági személyzet, fűtési helyiségek, az összes konyha-helyiségek ő felsége és a trónörökös számára, ezek alatt pedig az udvari pinczék lesznek elhelyezve. Az első emeletet a trónörökös-pár és gyermeke, valamint udvari személyzete foglalják el, míg a második emeletet a trónörökös fenséges nejének titkári hivatala, a főudvarmester, a főudvarmesternő, az udvari hölgyek és a szárnysegédek foglalják el. Végre a harmadik emelet egészen az udvari gazdasági hivatal-személyzete számára lesz berendezve.

A mint e beosztásból kitűnik, a várpalota új építkezései csak a legszükségesebbekre szorítkoznak. Maga a tervező művész alkotott ugyan magának képet egy e gyönyörű helyen fölállítandó igazi fejedelmi várpalotáról és első ízben erre való tekintettel készítette el tervét olyképen, hogy a várpalota a Pestről látható hosszirányban nyerte volna kiterjedését. Sajnálni lehet, hogy e terve egyrészt a lejtőviszonyok, másrészt pedig a nagy költségek miatt ezuttal kivételre nem kerülhetett.

Külsejére nézve a mostani budai várpalota, mely francia barokk modorban épült, semmiféle művészi becses nem bír. Minthogy azonban a restaurációnak is az adott program szerint ezen modorhoz kellett alkalmazkodni, igen kedvezőtlen feladattal szükséges a terve-

zőnek küzdeni, hogy ezen építészeti konglomerátumból egy újat, t. i. a barokk-renaissance-stylust kihozza. A tervező gyakorlatlósága elég biztosítékot nyújt ugyan arra nézve, hogy feladatát a lehetőségig legjobban fogja megoldani, mégis tartani lehet attól, hogy a régi czopfos barokk stylus szétfutó tagozásai nem elég imponáló alakot fognak nyerni azon a helyen és azon az építkezési objektumon.

Leginkább sajnálható azonban az, hogy a várpalota konfigurációja a pesti oldalról lényeges változásoknak nem lesz alávetve. Pedig csak erről az oldalról mutathatja magát a budai várak igazán királyinak, ha t. i. föl is ruháztatná azokkal az arányokkal, melyeket a távolúságra, a magasságra, de különösen a budai hegyek hátterére való tekintet megkövetel.

Reméljük azonban, hogy ennek is eljö az ideje. Egyelőre hálával kell fogadnunk a királyi kezdeményt.

BOBULA JÁNOS.

HOMOKBÓL FONT KÖTELEK.

ANGOL REGÉNY.

Írta FRANCILLON R. E.

HARMADIK FEJEZET.

A melyben hősünk nagy átalakuláson megy át.

Mi történt vele hirtelenében? — Carew Feri maga sem tudta; de természete egyszerre megváltozott. Alig volt egy fél órája a csavargóval, egészen megfélekedezett magáról s helyzetéről; s ő, a ki életében soha sem vadászott, gyönyörét találta abban, hogy maga szerezzé meg vacsoráját az erdőben. A nyulmesteri elfogása étvágyat csinált neki hasonló fogásokra s csak azt sajnálta, hogy nincs vele puskája, hogy versenyezhetne a vadászóval. Ő, a ki épen nem volt irodalmi műbíró, bámulta a teljesen tanulatlan kőbor suhancz vers-gyártási készségét; s ki az imént oly fáradtan és kimerülten rogyott le a fűbe, egészen megfélekedett a késő éjjeli óráról s örült, hogy nem kell Quickset kapitánynyal kártyáznia és a negyedik palack nyakát kitekernie, hanem teljes gyönyörrel szürcsölheti a holdvilágot és megittasodhatik bor nélkül. Pedig Quickset kapitány finom uracs volt, Uborka Janó pedig tolvaj és csavargó, — de ő, a ki, mint mondám, magáról is teljesen megfélekedett, hogy ne feledkezett volna meg új társa mivoltáról?

Furesa volt, hogy ez a birtokos ur, a ki azzal jött az erdőbe, hogy nyakon csipjen egy vadászót, most ezzel a vadászóval együtt kedvére csatangol, éjnek idején, idegen erdőben s eszébe sem jut, hogy a dolog nem rendén van.

Alig váltva szót egymás közt, csatangoltak az erdőben. A vadászónak nem volt szüksége kutyára, maga verte fel a vadakat; s a mit célba vett le is terítette. A fázának azonban különösen ijedősek voltak ezen az éjszakán s bajos volt hozzájuk féni. Egyszer, a mint lesbe állottak, Janó az urfinak adta oda puskáját.

— Csak álljon lesben, — mondá sugva, — ha egyet füttyentek, tartsa magát készen; ha másodszer füttyentek, lőjön.

Feri csöndesen várta a jelt. Annyira tetszett neki a multság, hogy azt gondolta: nem bánja, ha nyalka kapitány barátja holnap elutazik is, nem fog többé unatkozni társasága nélkül sem; akár Derricknek is kiadja az utat, a kinek az orra elől a vadászók elszedik a nyulakat és fázánakat, s maga lesz magának erdőkerülője és Uborka Janót veszi a szolgálatába. S a közben úgy várta a jelt, mint a szerelmes, kedvese ablaka alatt...

Halk fütty hallatszott a közeli bokrok alól. Vállához emelte puskáját s várta a másodikat. De mielőtt az megérkezett volna, — egyszerre azt érezte hogy karjait hátulról megragadják, mig puskája kiesett kezéből s úgy meg volt nyögözve, hogy mozdulni sem tudott.

— Kezembem vagy végre, fickó! — hangzék fülébe egy durva, mély hang.

Minden erejét megfeszítette, hogy kiszabadítsa magát; megtámadói azonban ketten voltak, s négy — legalább is oly erős kar mint az övé kettő — meghiusította minden erőlködését.

— Vess rá hurkot Ábrahám! ne kiméld! szorítsd a csuklójára! — rendelkezék az előbbi hang.

— Kik vagytok? — kérde Feri, nem tehetve egyebet lenyügözői ellen.